

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 17. 7. 2019

Število objav: 10

Internet: 5

Tisk: 5

Spremljane teme:

Inženirska dejavnost, ...: 0

Inženirska zbornica ...: 1

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 3

Zakon o ... načrtovanju: 0

Zakon o ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih zemljišč: 0

Svetovni gradbeni forum 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 7

Internet	Naslov	Termitovi delavci živijo v Moravčah in okolici		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Dnevnik.si; 260.950, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 6	Avtor	Anita Vošnjak		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...tolmačenja rezultatov analiz odvzetih vzorcev, ki naj bi jih presojali po okoljski in ne gradbeni zakonodaji , čeprav se tudi Arso strinja, da predelane inertne in nenevarne odpadke vgrajujejo v nasip, kar je gradbeni material in zato sodi pod gradbeno zakonodajo . Zato bi morali analizirati izcedke. »Ker jih ni, so nam očitali denimo presežke mangana,...			

Tisk	Naslov	Slovenija na radarju tujih gradbenih podjetij		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Delo; 153.990, Slovenija	Stran: 8	Površina: 818 cm ²
	Rubrika, Datum	Gospodarstvo; 17. 7. 2019		
Stran v zbirki: 8	Avtor	Nejc Gole		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Slovenija na radarju tujih gradbenih podjetij Jože P. Damijan o gradbeništvu »Skupni makroekonomski učinki so precej večji, če gradbeni projekt izvajajo domača in ne tuja podjetja« Ljubljana - Predvidoma septembra bo investitor...			

Internet	Naslov	Maja najbolj zaposlovali v gradbeništvu in proizvodnji		
Zaporedna št. 3	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 13	Avtor	Lana Dakič		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Maja najbolj zaposlovali v gradbeništvu in proizvodnji Čas branja: 4 min SHRANI 0 16.07.2019 12:01 V Sloveniji skoraj 900 tisoč delovno aktivnih, zaposlenost se veča tudi v EU avtor LANA...			

Internet	Naslov	Maja upad vrednosti gradenj stanovanjskih objektov		
Zaporedna št. 4	Medij; Doseg	Finance.si; 115.666, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 15	Avtor	Vasilij Krivec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...stanovanjskih objektov Čas branja: 1 min SHRANI 0 16.07.2019 15:30 avtor VASILIJ KRIVEC Maja upad vrednosti gradenj stanovanjskih objektov Več iz teme: gradbeništvo > Statistični urad... > Tako letna kot mesečna vrednost opravljenih del na stanovanjskih stavbah se je maja znižala. Na letni ravni je po izračunih Statističnega...			

Tisk	Naslov	Termitovi delavci živijo v Moravčah		
Zaporedna št. 5	Medij; Doseg	Dnevnik; 107.900, Slovenija	Stran: 10	Površina: 459 cm ²
	Rubrika, Datum	Slovenija; 17. 7. 2019		
Stran v zbirki: 16	Avtor	Anita Vošnjak		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...tolmačenja rezultatov analiz odvzetih vzorcev, ki naj bi jih presojali po okoljski in ne gradbeni zakonodaji , čeprav se tudi Arso strinja, da predelane inertne in nenevarne odpadke vgrajujejo v nasip, kar je gradbeni material in zato sodi pod gradbeno zakonodajo . Zato bi morali analizirati izcedke. »Ker jih ni, so nam očitali denimo presežke mangana,...			

Tisk	Naslov	Če je dobra za veter, ni za sneg		
Zaporedna št. 6	Medij; Doseg	Jana Zarja; 97.000, Slovenija	Stran: 6	Površina: 1.132 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 19	Avtor	Marija Šelek		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...odpihnila, nikakor ni preprost. Če je sila narave izjemno močna, nam še tako kakovostna streha ne bo pomagala, je prepričan dr. Mitja Košir s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. »Bo pa zagotovo ob vse pogostejših in intenzivnejših neurjih z. orkanskim vetrom treba razmišljati o masivnejših kritinah...			

Internet	Naslov	Termitovi delavci živijo v Moravčah in okolici		
Zaporedna št. 7	Medij; Doseg	Times.si; 61.010, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	Anita Vošnjak		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...tolmačenja rezultatov analiz odvzetih vzorcev, ki naj bi jih presojali po okoljski in ne gradbeni zakonodaji , čeprav se tudi Arso strinja, da predelane inertne in nenevarne odpadke vgrajujejo v nasip, kar je gradbeni material in zato sodi pod gradbeno zakonodajo . Zato bi morali analizirati izcedke.»Ker jih ni, so nam očitali denimo presežke mangana,...			

Tisk	Naslov	Naredimo, potem pa ne vzdržujemo		
Zaporedna št. 8	Medij; Doseg	Štajerski tednik; 17.000, Slovenija	Stran: 5	Površina: 378 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 23	Avtor	Senka Dreu		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...vnmemar. »Tam namreč zamaka že vrsto let, a nam občinska uprava na vsakokratna opozorila stalno zagotavlja, da je vode relativno malo. Sam se ukvarjam z gradbeništvom , zato vem, da natančnega mesta, kjer voda vstopi pod streho, ni lahko najti, kajti del strehe je raven, del pa ne. Kritičen je gotovo ta prehod v ravno...			

Internet	Naslov	DDV dileme (4. del)		
Zaporedna št. 9	Medij; Doseg	Dara.si; , Slovenija		
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 25	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...stopnjo DDV (ob predpostavki, da so hiše del socialne politike in imajo primerno bivalno površino)? Ker je za uporabo znižane DDV stopnje na področju gradbeništva treba preizkusiti več pogojev, se bom osredotočila le na izpostavljeno dilemo. Torej, če blago za potrošnika brez vgradnje ali montaže ni uporaben, gre...			

Tisk	Naslov	O STAVBAH PO LETU 2020		
Zaporedna št. 10	Medij; Doseg	EGES; , Slovenija	Stran: 91	Površina: 1.845 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 16. 7. 2019		
Stran v zbirki: 30	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska zbornica Slovenije , Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...dogodka je nagovoril arhitekt Aleš Prijon, državni sekretar na Ministrstvu za okolje in prostor, ki je poudaril aktualne izzive pri urejanju področja graditve . Sodelujoče je v imenu organizatorjev dogodka pozdravil tudi direktor Stanovanjskega sklada RS, mag. Črtomir Remec, in ob tem izpostavil razvojne usmeritve...			

Dnevnik.si

MORAVČE

Anita Vošnjak

16. julij 2019

16. julij 2019 18:32

Termitovi delavci živijo v Moravčah in okolici

Moravški Termit zaposluje 273 delavcev iz Moravč in bližnjih občin. Občasno zaposlijo manj kot deset delavcev z območja nekdanje Jugoslavije, nikoli pa niso zaposlovali delavcev iz Romunije, Bolgarije in Albanije, trdi direktor Anton Serianz.

Delo Termita ves čas budno spremljajo in nadzorujejo tudi inšpekcijske službe.

»V Termitu nismo nikoli zaposlovali delavcev iz Romunije, Bolgarije in Albanije, kot trdi moravški župan Milan Balažič,« je danes povedal direktor Termita Anton Serianz, ki je zaradi zdravstvenih težav že več mesecev na bolniški in upa, da se bo lahko v službo vrnil po poletnih dopustih.

Zaradi številnih neresničnih obtožb in medijskega linča pa, kot pravi, ne more med okrevanjem le nemo opazovati, kaj se dogaja v podjetju, kjer imajo vsa potrebna okoljevarstvena dovoljenja in njihovo delo ves čas budno spremljajo in nadzorujejo tudi inšpekcijske službe.

NAJNOVEJŠE

Avtobusi 19l po spremenjeni progi

8 min

Nova predsednica Evropske komisije: Stabilnost z demokratičnim primanjkljajem

12 min

Senzacija s Hrvaške: Bo Olimpijo prevzel zloglasni Zdravko Mamić?

27 min

Slovenski rokometiši zmagovito začeli SP do 21 let

28 min

Fortenova grupa prodaja več kot 100 nepremičnin

28 min

V tujini novačili Ukrajinke za ponujanje spolnih storitev

29 min

Lazio ne odstopa od zahteve

38 min

Rusko financiranje lovi Salvini

45 min

Oče sina, sin očeta...

48 min
Pokojninska novela v javno razpravo
1 ura
Vse objave

Kot pravi, so zaradi širitve proizvodnje v zadnjih letih veliko zaposlovali in je v Termitu na današnji dan zaposlenih že 273 delavcev, med njimi le en tujec iz Nepala, ki je poročen v Sloveniji in živi v Izlakah. Krepka večina, kar 88 zaposlenih živi na območju občine Moravče, 62 na območju nekdanje skupne domžalske občine, 20 jih na delo prihaja iz Zagorja in Izlak, 18 iz Ljubljane, ostali pa iz drugih bližnjih občin. Ob povečanem obsegu dela preko agencije občasno zaposlujejo manj kot deset tujih delavcev z območja nekdanje Jugoslavije, največ iz Makedonije.

Vsi otroci zaposlenih imajo štipendije

Tudi plače v podjetju niso med najslabšimi, saj nihče nima minimalne plače. V povprečju znašajo plače za polni delovni čas 1600 evrov bruto oziroma 1050 evrov neto. Vsem plačujejo tudi prevoz na delo in štipendirajo prav vse otroke zaposlenih tako v srednji šoli kot na fakulteti ne glede na smer študija in ne glede na to, da za to ne dobijo davčne olajšave, je še povedal Serianz. Meni, da medijski linč nikomur ne bo koristil, marveč bo poleg moralne naredil še veliko ekonomsko škodo. Zaradi blatenja firme, natolcevanj in neresničnih podatkov pa so aprila že sprožili kazenske ovadbe odgovornih, saj, kot pravi, v podjetju nikoli niso kršili uredb veljavne zakonodaje.

Po njegovi oceni je poročilo, ki je nedavno vznemirilo domačine in širšo slovensko javnost, en sam konstrukt. »Nihče se ni podpisal pod to poročilo, prav tako v njem ni navedenih laboratorijev, kjer so izvajali analize,« našteva Serianz in dodaja, da jim inšpektorji po mnenju njihovih pravnikov predelave odpadkov ne bi smeli prepovedati zgolj z ustno odločbo. Kot pravi, bi jim morali prej vročiti pisno odločbo s pravnim podukom. Zelo kritičen je tudi do odvzema in tolmačenja rezultatov analiz odvzetih vzorcev, ki naj bi jih presojali po okoljski in ne **gradbeni zakonodaji**, čeprav se tudi Arso strinja, da predelane inertne in nenevarne odpadke vgrajujejo v

nasip, kar je gradbeni material in zato sodi pod **gradbeno zakonodajo**. Zato bi morali analizirati izcedke. »Ker jih ni, so nam očitali denimo presežke mangana, ki je avtohtoni naravni element v tudi sicer zelo pestri geološki sestavi tal Moravske doline. Zanimivo je, da je njegova vsebnost bolj kritična gorvodno, čeprav se zadeve izcejajo dolvodno,« je kritičen Serianz, ki poudarja, da v Sloveniji ne živimo v inkubatorju. »Tudi če bi zasadili lopate na sredino Triglavskega parka, bi naleteli na določene presežke,« je prepričan. Zato meni, da kaže interpretacija podatkov precejšnje nepoznavanje geološke sestave tal. »Očitali so nam tudi presežene vrednosti formaldehidov, a so jih našli v luži na našem območju, ki nima izstopa v vode,« nadaljuje in dodaja, da je lahko tudi cink delno avtohton, najdemo pa ga tudi v radenski in donatu.

Kam z inertnimi odpadki?

Serianz še dodaja, da bodo v Termitu še ta teden pripravili strokovno oceno in odgovore na vse očitke razvpitega poročila. Boji pa se, da je poročilo že odprlo pandorino skrinjico in se bomo v Sloveniji kmalu znašli pred vprašanjem, kam z inertnimi odpadki. Težava bo podeseterila težave z odlaganjem plastike in sveč, napoveduje Serianz, saj naj bi imelo v Sloveniji dovoljenje za zbiranje in predelavo kar 83 podjetij, ki ne poslujejo na strokovno tako visoki ravni kot Termit. »Za svoje delo smo dobili tudi veliko evropskih priznanj in ni skrivnost, da nam tudi Evropa priznava, da smo pionirji krožnega gospodarstva v Sloveniji.

Slovenija na radarju tujih gradbenih podjetij

Jože P. Damijan o gradbeništvu
»Skupni makroekonomski učinki so precej večji, če gradbeni projekt izvajajo domača in ne tuja podjetja«

LJUBLJANA – Predvidoma septembra bo investitor drugega tira družba 2TDK objavila javno naročilo za prva dva glavna sklopa del, vredna od 500 do 600 milijonov evrov. Zanimanje za prijavo je mogoče pričakovati tudi od tujih ponudnikov, gotovo v partnerstvu s slovensko operativno, verjetno pa samostojne nastope.

NEJC GOLE

Z velikimi infrastrukturnimi projekti, kot sta predor Karavanke ter novi tir med Kopro in Divačo, je po gradnji avtocestnega križa Slovenija spet postala zanimiva za tuja gradbena podjetja. V zadnjem obdobju so neslovenski gradbinci bili uspešni le na manjšem delu javnih naročil gradbenih del. Od začetka leta 2013 je bilo za gradbena dela oddanih 1347 javnih naročil slovenskim podjetjem v skupni vrednosti 5,5 milijarde evrov, podjetja iz drugih držav EU so dobila 29 javnih naročil za 188 milijonov evrov, podjetja zunaj EU pa štiri javna naročila za 57 milijonov evrov.

Največji posel v zadnjih letih med tujimi podjetji je uspel saraevskemu Euro-Asfaltu, ki je gradil avtocesto Draženci–Gruškovje. Češki OHL-ŽS je izvajal nadgradnjo železniškega odseka Dolga gora–Poljčane in gradnjo čistilne naprave v Kranju, francoski OTV je bil izbran za gradnjo čistilne naprave v Novi Gorici, avstrijski Swietelsky pa za modernizacijo železniških postaj Koper in Hrpelje Kozina, če naštejemo nekatere. V Sloveniji posle pridobiva tudi avstrijska multinacionalna Strabag, vendar je tu prisotna prek svoje slovenske podružnice, zato je v statistiki javnega naročanja zabeležena kot ponudnik iz Slovenije.

Večji infrastrukturni projekti bodo za tuje zanimivejši (pri manjših projektih je težava, ker morajo pripeljati svojo opremo in poiskati namestitve za ljudi). To je pokazal že javni razpis za predor Karavanke, kamor so se bodisi sami bodisi v konzorciju s slovenskimi podjetji prijavila tuja podjetja iz srednje Evrope in Turčije. Ker je drugi tir vreden desetkrat več kot predor Karavanke, je mogoče pričakovati še večje zanimanje iz tujine. Interes so kazala celo kitajska gradbena podjetja. Slovenska podjetja bodo v tekmi za drugi tir morala sodelovati s tujimi partnerji, saj sama nimajo referenc za gradnjo predorov.

Analiza: večji učinek, če posel dobi slovensko podjetje

Poleg pomanjkanja referenc je težava za slovenska gradbena podjetja cenovni dumping vzhodnih gradbenih gigantov, predvsem iz Turčije in Kitajske, ki zaradi nižje cene delovne sile lahko ponudijo do 35 odstotkov nižjo ceno, pravi ekonomist Jože P. Damijan. Ta je na svojem blogu objavil analizo učinkov, če gradbeni posel dobi domače oziroma tuje podjetje.

V tipičnem gradbenem projektu, ki ga izvaja domače podjetje gre od 100 milijonov evrov posla 27 milijonov evrov za uvožene inprete, preostalih 73 milijonov evrov pa se razdeli med domačimi subjekti, in sicer 27 milijonov evrov za neto plače, 28 milijonov evrov za poslovni presežek in 18 milijonov evrov za davke. Če pa posel dobi tuje podjetje, ki pripelje svojo mehanizacijo in zaposluje svoje delavce, v Sloveniji pa plačuje zgolj neobhodne stroške storitev (elektrika in komunalne storitve) ter

gradbenega materiala, od posla v vrednosti sto milijonov evrov ostane v Sloveniji povprečno le okoli 20 milijonov evrov, preostanek se prelije v tujino. Plače in poslovni presežek (amortizacija in dobiček) ter tudi vsi prispevki in davki (na plače in dobiček) gredo v tujino.

Od tipičnega gradbenega projekta v enaki vrednosti v primeru izbire domačega izvajalca v Sloveniji ostane povprečno 73 odstotkov vrednosti posla, v primeru izbire tujega izvajalca pa le 20 odstotkov, je ugotovil Damijan: »Če bi, hipotetično, drugi tir gradili samo domači izvajalci, bi od milijarde evrov v Sloveniji v obliki plač, amortizacije, dobička in davkov ostalo 730 milijonov evrov, če ga gradijo samo tuji izvajalci pa v Sloveniji ostane največ dvesto milijonov evrov. Če bi bili tuji izvajalci drastično (za 30 odstotkov) cenejši, bi od na prvi pogled 300 milijonov evrov prihranka pri investiciji država v proračun dobila za 180 milijonov evrov manj davkov, prihranek je torej le še 120 milijonov evrov. Hkrati pa bi slovenski delavci v celoti izgubili za 270 milijonov evrov plač, slovenska podjetja pa za 280 milijonov evrov v obliki amortizacije in dobičkov.«

Tuja konkurenca koristna za znižanje cen

Damijan poudarja, da razvite države poskrbijo, da večino velikih infrastrukturnih gradbenih poslov dobijo domača podjetja: »Skupni makroekonomski učinki so precej višji, če gradbeni projekt izvajajo domača namesto tuja podjetja – tudi če so ta precej cenejša.«

Damijan je na naše vprašanje o (ne)odprtosti slovenskega gradbenega trga za tuja podjetja odgovoril, da moramo skladno z evropsko zakonodajo dovoliti, da na javnih razpisih nastopajo tuja podjetja iz Evropske unije: »Ključni izziv je, kako čim več učinkov zadržati doma. Tuja konkurenca služi temu, da zniža prevelike apetite domačim izvajalcem. To se je pokazalo že pri avtocestnem križu. Če bo konkurenca tujih ponudnikov,

bodo domači dajali nižje ponudbe, in če domači dobijo posel, bo tudi veliko več učinkov ostalo doma.«

Neslovenski gradbinci uspešni le pri manjšem delu javnih naročil.

Večji infrastrukturni projekti bodo za tujce zanimivejši.

Večji učinki za državo, če delo dobi domače podjetje.

Največji gradbinci pri javnih naročilih

Javna naročila za gradbena dela od 1. 1. 2013 v milijonih evrov

ponudnik	vrednost (v mio €)	število javnih naročil
1. Pomgrad	356,69	187
2. Riko	259,19	32
3. Kolektor CPG	229,63	260
4. Gorenjska gradbena družba	206,35	279
5. Kolektor Koling	205,09	97
6. SŽ-ZGP	168,46	28
7. CGP	167,08	246
8. PIL 2	151,36	24
9. GH Holding	124,02	24
10. VGS	91,71	98

DELO Vir: Statist

Sedež ponudnikov in vrednost javnih naročil

5.463,40 mio €
(95,72 %)
Slovenija

187,83 mio € (3,29 %)
Evropska unija

56,73 mio € (0,99 %)
zunaj EU

Največji posel v zadnjih letih med tujimi podjetji je uspel sarajevskemu Euro-Asfaltu, ki je gradil avtocesto Draženci–Gruškovje. FOTO TADEJ REGENT

Jože P. Damijan: »Če bo konkurenca tujih ponudnikov, bodo domači dajali nižje ponudbe, in če domači dobijo še posel, bo tudi veliko več učinkov ostalo doma.«

Maja najbolj zaposlovali v **gradbeništvu** in proizvodnji

Čas branja: 4 min

0

16.07.2019 12:01

V Sloveniji skoraj 900 tisoč delovno aktivnih, zaposlenost se večja tudi v EU

LANA DAKIĆ

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

Statistični urad... >

Organizacija za... >

Tedensko v vašem e-nabiralniku!

Izbor **najboljših služb**, uporabni **kadrovski nasveti** in **TOP JOB Ambassador**, kjer predstavljamo Slovence v tujini in jih povezujemo s slovenskim gospodarstvom.

kliping@kliping.si

Potrdite prijavo »

Vaši podatki so na varnem. Časnik Finance se zavezuje, da bo vaše podatke skrbno hranil in uporabljal samo za pošiljanje Pisma urednice Topjob ter jih ne bo posredoval tretjim osebam. Odjavna povezava se nahaja na dnu vsakega biltena.

[Politika zasebnosti](#)

Maja je bilo v Sloveniji 896.129 delovno aktivnih oseb, kar je 2,7 odstotka več kot lanskega maja in največ od začetka krize, je objavil državni statistični urad (**Surs**). Število zaposlenih pri pravnih osebah se je medletno povečalo za 3,1 odstotka, zaposlenih pri fizičnih osebah za štiri odstotke, število espejev pa za 2,2 odstotka.

Po dejavnostih se je število delovno aktivnih maja medletno najbolj povečalo v **gradbeništvu**, za približno 6.200 oseb ali za

10,7 odstotka, in v predelovalnih dejavnostih, za približno 6.900 oseb ali za 3,4 odstotka.

V petih letih za desetino več delovno aktivnih v izobraževanju

Surs je podrobneje pogledal tudi panogo izobraževanje, kjer je maja delalo okoli 73.600 delovno aktivnih oseb, od tega največ v osnovnošolskem izobraževanju, približno 34.300 delovno aktivnih (46,6 odstotka). Sledijo delovno aktivni v predšolski vzgoji (19,2 odstotka) in srednješolskem izobraževanju (12,6 odstotka). Število delovno aktivnih v tej panogi se je maja glede na lanski maj povečalo za 2,2 odstotka, v zadnjih petih letih pa se je povečalo za 10,8 odstotka.

Na Otoku rekordno nizka brezposelnost

Zaposlenost se veča tudi po Evropi. Najnovejši podatki v Veliki Britaniji kažejo, da se je stopnja zaposlenosti od marca do maja povečala za pol odstotne točke, na 76 odstotkov, medtem ko je pri ženskah dosegla rekordnih 72 odstotkov (največ po letu 1971). Kot ugotavljajo na statističnem uradu, je povečanje delovne aktivnosti med ženskami deloma tudi posledica pokojninskih sprememb, zaradi katerih se upokojuje manj žensk, starih od 60 do 65 let.

Stopnja brezposelnosti je v tem obdobju znašala 3,8 odstotka, kar je najmanj od leta 1974, še kažejo podatki britanskega statističnega urada.

Zaposlenost v OECD še višja

Na območju držav OECD se je stopnja zaposlenosti v letošnjem prvem četrtletju glede na lansko zadnje četrtletje povišala za 0,1 odstotne točke, na 68,7 odstotka, predvsem zaradi večjega zaposlovanja žensk, je pravkar objavil OECD. V EU je bila stopnja zaposlenosti 69 odstotkov, na evrskem območju pa 67,8 odstotka. Najvišjo stopnjo zaposlenosti na območju EU je imela Nizozemska (78 odstotkov), tesno ji sledi Švedska s stopnjo zaposlenosti 77,8 odstotka, najnižjo pa ima Grčija (55,9 odstotka).

V Sloveniji je stopnja zaposlenosti v letošnjem prvem četrtletju znašala 72,1 odstotka (0,2 odstotne točke več kot četrtletje prej), v sosednji Avstriji je bila 73,5-odstotna, v Nemčiji pa 76,4-odstotna. Stopnja zaposlenosti se je sicer znižala v Belgiji (za 0,3 odstotne točke, na 64,7 odstotka) in malenkost v Franciji (za 0,1 odstotne točke, na 65,5 odstotka).

V Sloveniji rast zaposlenosti mladih

Med mladimi, starimi od 15 do 24 let, v državah OECD se je stopnja zaposlenosti v letošnjem prvem četrtletju glede na četrtletje prej povišala za 0,2 odstotne točke, na 42,2 odstotka, podobna rast je bila tudi med mladimi na evrskem območju (33,8 odstotka), medtem ko se na območju EU ni spremenila (35,7 odstotka). Najvišja je bila na Nizozemskem (65,1 odstotka), najnižja pa v Grčiji (13,7 odstotka).

V Sloveniji je bila stopnja zaposlenosti v prvem letošnjem četrtletju 34,3 odstotka in se je glede na četrtletje prej povišala za slabo odstotno točko. V Avstriji je v istem obdobju znašala 52,8 odstotka, v Nemčiji pa 48,2 odstotka – v obeh se je povišala za 0,6 odstotne točke.

Več iz teme:

[Statistični urad... >](#)

[Organizacija za... >](#)

Maja upad vrednosti gradenj stanovanjskih objektov

Čas branja: 1 min

0

16.07.2019 15:30

VASILIJ KRIVEC

Več iz teme:

[gradbeništvo](#) >

[Statistični urad...](#) >

Tako letna kot mesečna vrednost opravljenih del na stanovanjskih stavbah se je maja znižala. Na letni ravni je po izračunih **Statističnega urada Republike Slovenije** nižja za 0,9 odstotka, na mesečni pa kar za 4,1.

Tem presenetljivim številkam sledijo pričakovane rasti vrednosti opravljenih gradbenih del. Maja je na letni ravni zrasla, in sicer za 11,1 odstotka. Vrednost na stavbah je bila višja za 4,6 odstotka, na gradbenih inženirskih objektih pa za 14,3. Kot rečeno, je na letni ravni vrednost na stanovanjskih objektih upadla, za 6,2 odstotka pa se je zvišala vrednost na nestanovanjskih stavbah.

Po dveh mesecih spet izračunali mesečno rast

Mesečna rast je po dveh zaporednih negativnih mesecih spet večja, saj je bila majska vrednost za 4,1 odstotka višja od aprilske. Na stavbah je maja vrednost zrasla za 1,7, na gradbenih inženirskih objektih pa za 4,7 odstotka. Tudi na mesečni ravni se je znižala vrednost gradnje stanovanjskih stavb, in sicer za 4,1 odstotka, vrednost opravljenih gradbenih del na nestanovanjskih stavbah je bila za 3,1 odstotka višja.

Rast tudi v prvih petih mesecih

V prvih petih mesecih letos je bila v primerjavi z istim obdobjem lani vrednost gradbenih del višja za 16,8 odstotka. Vrednost opravljenih del na stavbah v tem obdobju je bila višja za 12,9, na gradbenih inženirskih objektih pa za 18,1 odstotka.

OKOLJE

Termitovi delavci živijo v Moravčah

Moravški Termit zaposluje 273 delavcev iz Moravč in bližnjih občin. Občasno zaposlijo manj kot deset delavcev z območja nekdanje Jugoslavije, nikoli pa niso zaposlovali delavcev iz Romunije, Bolgarije in Albanije, trdi direktor Anton Serianz.

✂ Anita Vošnjak

MORAVČE. »V Termitu nismo nikoli zaposlovali delavcev iz Romunije, Bolgarije in Albanije, kot trdi moravški župan Milan Balažič,« je včeraj povedal direktor Termita Anton Serianz, ki je zaradi zdravstvenih težav že več mesecev na bolniški in upa, da se bo lahko v službo vrnil po poletnih dopustih.

Zaradi številnih neresničnih obtožb in medijskega linča pa, kot pravi, ne more med okrevanjem le nemo opazovati, kaj se dogaja v podjetju, kjer imajo vsa potrebna okoljevarstvena dovoljenja in njihovo delo ves čas budno spremljajo in nadzorujejo tudi inšpekcijske službe.

Kot pravi, so zaradi širitve proizvodnje v zadnjih letih veliko zaposlovali in je v Termitu na današnji dan zaposlenih že 273 delavcev, med njimi le en tujec iz Nepala, ki je poročen v Sloveniji in živi v Izlakah. Krepka večina, kar 88 zaposlenih živi na območju občine Moravče, 62 na območju nekdanje skupne domžalske občine, 20 jih na delo prihaja iz Zagorja in Izlaka, 18 iz Ljubljane, ostali pa iz drugih bližnjih občin. Ob povečanem obsegu dela preko agencije občasno zaposlujejo manj kot deset tujih delavcev z območja nekdanje Jugoslavije, največ iz Makedonije.

Vsi otroci zaposlenih imajo štipendije

Tudi plače v podjetju niso med najslabšimi, saj nihče nima minimalne plače. V povprečju znašajo plače za polni delovni čas 1600 evrov bruto

Delo Termita ves čas budno spremljajo in nadzorujejo tudi inšpekcijske službe.

oziroma 1050 evrov neto. Vsem plačujejo tudi prevoz na delo in štipendirajo prav vse otroke zaposlenih tako v srednji šoli kot na fakulteti ne glede na smer študija in ne glede na to, da za to ne dobijo davčne olajšave, je še povedal Serianz. Meni, da medijski linč nikomur ne bo koristil, marveč bo poleg moralne naredil še veliko ekonomsko škodo. Zaradi blatenja firme, natančevanj in neresničnih podatkov pa so aprila že sprožili kazenske ovadbe odgovornih, saj, kot pravi, v podjetju nikoli niso kršili uredb veljavne zakonodaje.

Po njegovi oceni je poročilo, ki je nedavno vznemirilo domačine in širšo slovensko javnost, en sam konstrukt. »Nihče se ni podpisal pod to poročilo, prav tako v njem ni navedenih laboratorijev, kjer so izvajali ana-

lize,« našteva Serianz in dodaja, da jim inšpektorji po mnenju njihovih pravnikov predelave odpadkov ne bi smeli prepovedati zgolj z ustno odločbo. Kot pravi, bi jim morali prej vročiti pisno odločbo s pravnim podukom. Zelo kritičen je tudi do odvzema in tolmačenja rezultatov analiz odvzetih vzorcev, ki naj bi jih presojali po okoljski in ne gradbeni zakonodaji, čeprav se tudi Arso strinja, da predelane inertne in nenevarne odpadke vgrajujejo v nasip, kar je gradbeni material in zato sodi pod gradbeno zakonodajo. Zato bi morali analizirati izcedke.

»Ker jih ni, so nam očitali denimo presežke mangana, ki je avtohtoni naravni element v tudi sicer zelo pestri geološki sestavi tal Moravške doline. Zanimivo je, da je njegova vsebnost bolj kritična gorvodno, čeprav se

zadeve izcejajo dolvodno,« je kritičen Serianz, ki poudarja, da v Sloveniji ne živimo v inkubatorju. »Tudi če bi zasidli lopate na sredino Triglavskega parka, bi naleteli na določene presežke,« je prepričan. Zato meni, da kaže interpretacija podatkov precejšnje nepoznavanje geološke sestave tal. »Očitni so nam tudi presežene vrednosti formaldehidov, a so jih našli v luži na našem območju, ki nima izstopa v vode,« nadaljuje in dodaja, da je lahko tudi cink delno avtohton, najdemo pa ga tudi v radenski in donatu.

Kam z inertnimi odpadki?

Serianz še dodaja, da bodo v Termitu še ta teden pripravili strokovno oceno in odgovore na vse očitke razvpitega poročila. Boji pa se, da je poročilo že odprlo pandorino skrinjico in se bomo

Anton Serianz, direktor Termita

V Termitu nismo nikoli zaposlovali delavcev iz Romunije, Bolgarije in Albanije, kot trdi moravški župan. 88 zaposlenih je iz Moravč, vsaj še enkrat toliko iz bližnjih občin.

v Sloveniji kmalu znašili pred vprašanjem, kam z inertnimi odpadki. Težava bo podeseterila težave z odlaganjem plastike in sveč, napoveduje Serianz, saj naj bi imelo v Sloveniji dovoljenje za zbiranje in predelavo kar 83 podjetij, ki ne poslujejo na strokovno tako visoki ravni kot Termit. »Za svoje delo smo dobili tudi veliko evropskih priznanj in ni skrivnost, da nam tudi Evropa priznava, da smo pionirji krožnega gospodarstva v Sloveniji. x

Krovec s petindvajsetletnimi izkušnjami je na naše vprašanje o strehi, ki je veter v takšnih silovitih neurjih ne bi odpihnil, kot iz topa ustrelil: nemogoče, takih streh ni! Kasneje je pojasnil, da bi Slovincem svetoval, naj raje varčujejo pri avtomobilu kot pa pri strehi na lastnem domu. Govori iz izkušenj. Kaj pa bi se na svetovni ravni zgodilo, če bi v izogib posledicam vročinskih udarov vse strehe prebarvali z belo barvo? In kaj je to hladna streha?

Tekst: **MARIJA ŠELEK**

Z belimi strehami nad visoke temperature

Če je dobra za veter, ni za sneg

Ljubljanski krovec Darko Halič je ob nedavnih neurjih opazil, da razkriva predvsem pločevinaste kritine, za katere je skoraj prepričan, da so bile pritrjene na stare, dotrajane letve oziroma ostrešja. »Ljudje nove kritine vijajo na stara ostrešja in se ne zavedajo, da vijaki ne bodo zdržali nadaljnjih 30 let. Problem so predvsem stare strehe, novi strešniki so kakovostnejši. Bo pa očitno treba tudi v notranjosti države, kjer to sedaj ni bilo običaj, razmišljati o pokrivanju streh s kritino s protivetrnimi kljukicami, s katerimi preprečimo, da veter dvigne streho. Na Primorskem tako protivetrno zaščito že dolgo uporabljajo, v notranjosti to nikoli ni bilo potrebno. Počasi se bodo ob tako pogostih silovitih neurjih ljudje morali zavedati, da so dobri strešniki s protivetrno zaščito nujni.«

Halič ne more mimo tega, da ljudje tudi pri strehah zelo varčujejo. »Vsi tako zelo šparajo. Poznam kar nekaj primerov, ko je lastniku hiše težko plačati 15.000 evrov za kakovostno streho, medtem ko ima na dvorišču avto za 50.000.

Avto je še vedno pomembnejši od dobre strehe.«

Krovci imajo vedno veliko dela, vendar se ob posledicah neurij bolj popravljajo in krpa stare kot postavljajo nove strehe.

Več denarja, več varnosti.

Odgovor na vprašanje, kakšne strehe bomo morali graditi v prihodnosti, da nam jih vedno pogostejša neurja ne bodo odpihnila, nikakor ni preprost. Če je sila narave izjemno močna, nam še tako kakovostna streha ne bo pomagala, je prepričan dr. Mitja Košir s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. »Bo pa zagotovo ob vse pogostejših in intenzivnejših neurjih z orkanskim vetrom treba razmišljati o masivnejših kritinah in ostrešjih, ki jih veter ekstremnih hitrosti težje poškoduje. Pri tem bomo v Sloveniji prišli v

nasprotje s tradicijo lahkih ostrešij in lahkih kritin. kakršne smo gradili zadnjih sto let. Najslabša možnost za streho je v primeru močnega vetra ravno pločevina, vendar pa ne moremo trditi, da je to slab material. Tudi pri pločevinasti strehi je zelo pomembna kakovost in kako je pritrjena na ostrešje. Pri tem je še veliko prostora za izboljšanje. V primeru močne toče bi jo prav pločevinaste strehe odnesle veliko bolje, saj se pločevina ob toči, kakršne se spomnimo lani v Črnomlju, le deformira, medtem ko betonski ali opečnati strešniki počijo.«

Košir pravi, da so tehnološke rešitve za trdnejše strehe na voljo, le v prakso jih bo treba prenesti. To bo ob pogostosti takšnih neurij lažje in tudi nujno, projektniki in investitorji bodo vedno bolj ozaveščeni, vse pa je kot vedno povezano z več denarja.

Ravne strehe ali v zemljo vkopana hiša?

»Protivetrne sponke na strešnikih so zagotovo smiselna rešitev, vendar to zvišuje ceno strehe – tako zaradi materiala kot zaradi dela. Treba bo dobro premisliti, kaj je pomembno. Neurja so pri nas lokalizirana in vsak upa, da se mu katastrofa ne bo zgodila. Zato se še vedno odločamo za cenejše možnosti. Ravne strehe bi bile verjetno odpornejše proti vetru, a vse je odvisno od izvedbe. Če boste vkopali hišo v zemljo, boste pred vetrom verjetno še najbolj varni, ampak v taki hiši ste bolj izpostavljeni vodnemu udaru. Proti naravi se nikoli ne da zmagati popolnoma, vedno morate sklepati kompromise. Tudi sam bi se pri lastni hiši verjetno še vedno odločil za tradicionalno kritino, torej opečnat strešnik,« odgovarja Košir, ki pri Slovincih ne bi izpostavil posebnih napak pri gradnji hiš, morda prerediti razmišljamo le o hidro- in toplotnih izolacijah ter

Dr. Mitja Košir

Kakšne strehe bomo gradili, da nam jih ne bo odpihnilo?

premalo izoliramo ostrešje, zato prihaja do pregrevanja mansard.

Nevarnost v Kočevju. Kočevski gasilci, ki so imeli pretekli teden zaradi ponedeljkovega neurja skoraj 60 intervencijskih dogodkov, so večinoma posredovali pri razkritih strehah. Prav na težave s pločevinastimi je opozoril tudi predsednik PGD Kočevje Igor Kalinič. »Najlažje je bilo pomagati ljudem, ki jim je s strehe pometalo deset ali dvajset strešnikov, mnogi imajo rezervno spravljeno še doma, pa tudi iz trgovine strešnike brez težav dostavijo. Težave so nam povzročale pločevinaste strehe, ko je odneslo polovico ali kar celo streho. Predvsem pločevinaste strehe starejšega datuma je potrgalo in odneslo, vendar niso bili varni niti tisti z največjimi pločevinastimi strehami. Tako je streho, staro samo pet let in gotovo kakovostno narejeno, izjemno močan veter dvignil v celoti – skupaj z lesenim ostrešjem, da so ostali samo še goli zidovi!« je pripovedoval Kalinič, ki se je ravno v teh dneh prepričal, da so pločevinaste strehe ne samo težko nadomestljive in da na takih objektih gasilci ne morejo narediti drugega,

kot jih prekriti s ponjavo, temveč da so tudi izjemno nevarne.

»Imeli smo primer devet metrov dolgega in štiri metre širokega pločevinastega kosa (velikost garsonjere!), ki ga je veter odnesel 70 metrov in je z vsilo priletel v drug objekt, tam je nastala nova škoda. Spomnim se, da smo pred dvema letoma med vetrolomom prav tako odstranjevali pločevinasto streho s hiše, ki jo je tja prineslo od sosedov in ljudje zaradi pločevinastega oklepa niso mogli ven.« Pri tem gasilec opozarja, da je gibanje na prostem v takem neurju sila nevarno. »Po zraku v takem vremenu letijo kosi v velikosti avtomobila – to je noro! Absolutno nihče ne sme biti zunaj. Tudi gasilci smo se na podlagi izkušenj naučili, da dokler se ujma ne umiri, ne gremo na teren. V takem vremenu se ne da pomagati, lahko naredimo samo še več škode oziroma se kdo resno poškoduje.«

Ko se veter umiri, pa se gasilci preobrazijo v krovce in kočevski priznavajo, da so že kar zverzirani.

Če je dobra za veter, ni za sneg. Za zdaj se ljudje na Kočevskem o protivetni zaščiti streh ne pogovarjajo. »Naše strehe so narejene tako, da prenesejo večjo obremenitev od zgoraj, torej za velike količine snega. Na Primorskem pa so take, ki prenesejo več obremenitev od spodaj – torej so bolj odporne proti vetru. Pri nas imajo strehe zaradi snega tudi večji naklon, so bolj strme, kar je spet slabo za veter.«

Igor Kalinič:

»Po zraku v takem vremenu letijo kosi v velikosti avtomobila – to je noro! Absolutno nihče ne sme biti zunaj.«

Ampak na Kočevskem pade pozimi izjemno veliko snega, torej bi nastopile z ravnimi strehami druge težave. »Primorske strehe pri nas ne pridejo v poštev, bi pa morda bilo dobro razmisliti o kombinaciji strmih streh in bolj pritrdjenih strešnikov. To, kar se zadnje čase dogaja v neurjih pri nas, ni klasičen veter – to so sunki vetra, ki ne prizadenejo vseh hiš v naselju, ampak je ena hiša popolnoma odkrita, sosednja pa ostane nedotaknjena. To silo in pustošenje narave je res neverjetno opazovati.«

S strehami nad podnebne spremembe

Na drugem koncu sveta, natančneje v Indiji, doživljajo najvišje temperature v zgodovini, zaradi dolgega obdobja, ko se živo srebro ni spustilo pod 40, grozijo suša, pomanjkanje vode in hrane. Zaradi tako visokih temperatur je umrlo že blizu 200 ljudi. Vročinski udari so vedno intenzivnejši, pogostejši in daljši. Če bo podnebje še naprej tako kazalo zobe, strokovnjaki opozarjajo, da so v nevarnosti številna človeška življenja, ne samo gospodarstvo tako izpostavljenih držav. Še enkrat velja omeniti opozorilo klimatologa Aljoše Slameršaka, da ne gre za zelene, temveč preživetvene politike za naslednje generacije! Deset mest z najbolj onesnaženim zrakom na svetu je prav v Indiji.

Hladne strehe. Pri Mednarodni neprofitni organizaciji Natural Resources Defense Council (NRDC), katere moto je »Najboljša obramba za Zemljo« in ki združuje skoraj tri milijone članov in aktivistov, med njimi 600

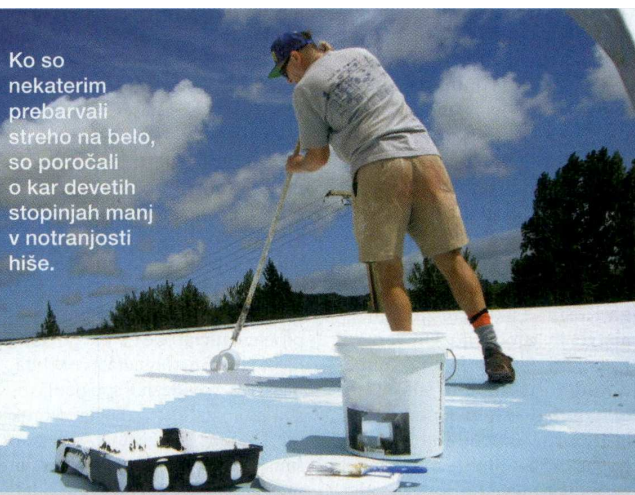
znanstvenikov in odvetnikov, ti se po svetu ljudem trudijo zagotavljati pravico do vode, zraka in neokrnjene narave, opozarjajo, da je kar 60 odstotkov streh v indijskih mestih narejenih iz ko-

Hladna streha

To je zelo učinkovita streha, ki zaradi kritine iz visoko sijočih oziroma odbojnih materialov odbija več svetlobe in absorbira manj toplote, zaradi česar so domovi v vročih dneh hladnejši.

vine, azbesta in betona. Takšne ustvarjajo nevarne toplotne otoke in še poslabšujejo onesnaževanje. Da o ljudeh, ki so pod takimi strehami brez klimatiziranih naprav, ne izgubljam besed. Zato so že stekli programi in iniciative za hladne strehe, ki lahko s svojimi rešitvami v obliki specialnih premazov in kritin, ki odbijajo sončno svetlobo, pomagajo temperaturo znižati tudi do pet stopinj.

Za kakšen ukrep se bomo torej odločili v naši prestolnici,

Ko so nekaterim prebarvali streho na belo, so poročali o kar devetih stopinjah manj v notranjosti hiše.

Razlika med temno in svetlo streho

Ameriška iniciativa za bele strehe je že pred leti nazorno pokazala razliko med črnimi in belimi strehami.

ČRNE STREHE

- na strehi: 82 °C
- pod streho: 46 °C
- odbije le 20 odstotkov sončne svetlobe
- zadržuje smog
- segreje padavinsko vodo, ki odteče v reke, oceane in povzroči dvig temperature

BELE STREHE

- na strehi: 37 °C
- pod streho: 27 °C
- odbije 85 odstotkov sončne svetlobe
- zmanjša količino smoga
- prihranek pri računu za elektriko: kar 40-odstoten

kjer se bo po izračunu švicarskega inštituta Crowther Lab in naše ARSO povprečna letna temperatura do leta 2050 dvignila za 3,5 stopinje Celzija, v najtoplejšem mesecu leta pa za kar 8 stopinj? Da bo izmed vseh evropskih mest najtopleje prav v Ljubljani, je lahko presenečenje zgolj za tiste, ki ne slišijo podobnih svaril, kot je bilo tisto junijsko slovenskega Greenpeacea in pridruženih 40 različnih organizacij. Te so opozarjale, da se Slovenija segreva dvakrat hitreje od svetovnega povprečja in da smo v ključnem letu za sprejemanje odločitev za našo podnebno prihodnost.

Bele strehe. Medtem pa so pred časom ameriški strokovnjaki odkrili, da lahko z energijsko učinkovitimi zelenimi ali belimi strehami znižajo temperaturo zgradbe kar za 84 odstotkov.

Med pobudniki za bele strehe se je pred osmimi leti oglasil tudi Bill Clinton. Sledile so mu iniciative za belo streho, ko so prostovoljci prebarvali precej ameriških streh in tako zmanjšali stroške stavb za elektriko, potrebno za hlajenje.

Če bi vsako leto prebarvali pet odstotkov streh, bi lahko s tem delom končali čez 20 let, privarčevali pa bi 24 milijard ton izpustov ogljikovega dioksida. Na vsakih 300 kvadratnih metrov prebarvanih streh naj bi prihranili deset ton izpustov CO₂, kar je količina, ki jo v ozračje izpusti avto v dveh letih in pol!

Da imajo svetle kritine velik potencial, se strinja tudi dr. Mitja Košir s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani. Enako je s tako imenovanim hladnim asfaltom. To so posebni asfalti s podobnimi lastnostmi in učinki kot hladne strehe. »Nazadnje sem takšnega zasledil v Los Angelesu in videl, da o tovrstnih talnih površinah precej razmišljajo. Za nekatera mesta v ZDA so že predpisali, da morajo v ožjem mestnem jedru stavbe imeti zeleno ali hladno streho. Če bi uporabili hladne strehe in svetel asfalt na globalni ravni, bi gotovo to imelo na podnebje ugoden vpliv. Študije so pokazale, da če bi vsem urbanim površinam povečali odbojnost za sončno sevanje, bi bil vpliv na letno temperaturo v rangu nekaj stopinj, vendar menim, da so te ideje utopične.« ■

Dnevnik.si

MORAVČE

Anita Vošnjak

16. julij 2019

16. julij 2019 18:32

Termitovi delavci živijo v Moravčah in okolici

Moravški Termit zaposluje 273 delavcev iz Moravč in bližnjih občin. Občasno zaposlijo manj kot deset delavcev z območja nekdanje Jugoslavije, nikoli pa niso zaposlovali delavcev iz Romunije, Bolgarije in Albanije, trdi direktor Anton Serianz.

Delo Termita ves čas budno spremljajo in nadzorujejo tudi inšpekcijske službe.

»V Termitu nismo nikoli zaposlovali delavcev iz Romunije, Bolgarije in Albanije, kot trdi moravški župan Milan Balažic,« je danes povedal direktor Termita Anton Serianz, ki je zaradi zdravstvenih težav že več mesecev na bolniški in upa, da se bo lahko v službo vrnil po poletnih dopustih.

Zaradi številnih neresničnih obtožb in medijskega linča pa, kot pravi, ne more med okrevanjem le nemo opazovati, kaj se dogaja v podjetju, kjer imajo vsa potrebna okoljevarstvena dovoljenja in njihovo delo ves čas budno spremljajo in nadzorujejo tudi inšpekcijske službe.

NAJNOVEJŠE

Prvenstvo začenjajo Hrvati, Srbi in Bosanci

52 min

Ohlajeni Islandci po vročih glavah

1 ura

Otroci žrtev političnih navez in igric

1 ura

Vo-Ka in kanalizacijsko omrežje Rožne doline

2 uri

Mafija in policija

2 uri

Instant zvezde: Primož Roglič dirko spremljal s kavča, Špela Grošelj za oblet...

2 uri

Politična misija Christine Lagarde

2 uri

Liberalne stranke: naj se zaročijo, poročijo ali ostanejo samske

2 uri

Od "po domače" do samopašnosti

2 uri

V pričakovanju rezultatov
za drugi kvartal

2 uri

Vse objave

Kot pravi, so zaradi širitve proizvodnje v zadnjih letih veliko zaposlovali in je v Termitu na današnji dan zaposlenih že 273 delavcev, med njimi le en tujec iz Nepala, ki je poročen v Sloveniji in živi v Izlakah. Krepka večina, kar 88 zaposlenih živi na območju občine Moravče, 62 na območju nekdanje skupne domžalske občine, 20 jih na delo prihaja iz Zagorja in Izlak, 18 iz Ljubljane, ostali pa iz drugih bližnjih občin. Ob povečanem obsegu dela preko agencije občasno zaposlujejo manj kot deset tujih delavcev z območja nekdanje Jugoslavije, največ iz Makedonije.

Vsi otroci zaposlenih imajo štipendije

Tudi plače v podjetju niso med najslabšimi, saj nihče nima minimalne plače. V povprečju znašajo plače za polni delovni čas 1600 evrov bruto oziroma 1050 evrov neto. Vsem plačujejo tudi prevoz na delo in štipendirajo prav vse otroke zaposlenih tako v srednji šoli kot na fakulteti ne glede na smer študija in ne glede na to, da za to ne dobijo davčne olajšave, je še povedal Serianz. Meni, da medijski linč nikomur ne bo koristil, marveč bo poleg moralne naredil še veliko ekonomsko škodo. Zaradi blatenja firme, natolcevanj in neresničnih podatkov pa so aprila že sprožili kazenske ovadbe odgovornih, saj, kot pravi, v podjetju nikoli niso kršili uredb veljavne zakonodaje.

Po njegovi oceni je poročilo, ki je nedavno vznemirilo domačine in širšo slovensko javnost, en sam konstrukt. »Nihče se ni podpisal pod to poročilo, prav tako v njem ni navedenih laboratorijev, kjer so izvajali analize,« našteva Serianz in dodaja, da jim inšpektorji po mnenju njihovih pravnikov predelave odpadkov ne bi smeli prepovedati zgolj z ustno odločbo. Kot pravi, bi jim morali prej vročiti pisno odločbo s pravnim podukom. Zelo kritičen je tudi do odvzema in tolmačenja rezultatov analiz odvzetih vzorcev, ki naj bi jih presojali po okoljski in ne **gradbeni zakonodaji**, čeprav se tudi Arso strinja, da predelane inertne in nenevarne odpadke vgrajujejo v

nasip, kar je gradbeni material in zato sodi pod **gradbeno zakonodajo**. Zato bi morali analizirati izcedke. »Ker jih ni, so nam očitali denimo presežke mangana, ki je avtohtoni naravni element v tudi sicer zelo pestri geološki sestavi tal Moravske doline. Zanimivo je, da je njegova vsebnost bolj kritična gorvodno, čeprav se zadeve izcejajo dolvodno,« je kritičen Serianz, ki poudarja, da v Sloveniji ne živimo v inkubatorju. »Tudi če bi zasadili lopate na sredino Triglavskega parka, bi naleteli na določene presežke,« je prepričan. Zato meni, da kaže interpretacija podatkov precejšnje nepoznavanje geološke sestave tal. »Očitali so nam tudi presežene vrednosti formaldehidov, a so jih našli v luži na našem območju, ki nima izstopa v vode,« nadaljuje in dodaja, da je lahko tudi cink delno avtohton, najdemo pa ga tudi v radenski in donatu.

Kam z inertnimi odpadki?

Serianz še dodaja, da bodo v Termitu še ta teden pripravili strokovno oceno in odgovore na vse očitke razvpitega poročila. Boji pa se, da je poročilo že odprlo pandorino skrinjico in se bomo v Sloveniji kmalu znašli pred vprašanjem, kam z inertnimi odpadki. Težava bo podeseterila težave z odlaganjem plastike in sveč, napoveduje Serianz, saj naj bi imelo v Sloveniji dovoljenje za zbiranje in predelavo kar 83 podjetij, ki ne poslujejo na strokovno tako visoki ravni kot Termit. »Za svoje delo smo dobili tudi veliko evropskih priznanj in ni skrivnost, da nam tudi Evropa priznava, da smo pionirji krožnega gospodarstva v Sloveniji.

Juršinci • Po več letih se je končno začela sanacija dvorane

Naredimo, potem pa ne vzdržujemo

V dvorano zamaka na prehodu med ravno in neravno streho, ob večjem dežju hišnik povsod postavlja vedra. Večja škoda k sreči še ni nastala, zato sanacija naj ne bi bila predraga. Svetniki opozarjajo na slab odnos do občinskega premoženja, župan pa miri.

Potem ko je bilo vreme kar nekaj preveč muhasto, se je sanacija zamakanja v večnamensko dvorano pri juršinski osnovni šoli lahko začela. Dela so že stekla, predvidoma naj bi jih končali v tednu dni.

Na težave z zamakanjem v dvorani je na zadnji seji občinskega sveta v Juršincih opozoril tudi podžupan Alojz Herga in dejal, da je treba nemudoma odpraviti vzroke, sicer jim bodo občani očitali, da slabo ravnajo z občinskim premoženjem. Župan Alojz Kaučič je svetnikom pojasnil, da situacija ni tako grozna, kot se sliši, da z občinskim premoženjem skrbno ravnajo in da imajo za sanacijo rezerviranih deset tisoč evrov.

»Z izvajalcem smo bili dogovorjeni, da bo dela začel takoj, ko bo vremenska napoved vsaj nekaj dni stabilna. Če je dež, objekta ni smiselno odpirati, če pa so temperature previsoke, delavci na vročini ne smejo delati. Zdaj se je vreme umirilo in bomo lahko stvar popravili,« je povedal župan.

Zadovoljen, da bodo končno odpravljene težave z zamakanjem v dvorani, je tudi svetnik Robert Horvat, saj se jih je po njegovem predolgo pustilo v nemar. »Tam namreč zamaka že vrsto let, a nam občinska uprava na vsakokratna opozorila stalno zagotavlja, da je vode relativno malo. Sam se ukvarjam z gradbeništvom, zato vem, da natančnega mesta, kjer voda vstopi pod streho, ni lahko najti, kajti del strehe je raven, del pa ne. Kritičen je gotovo ta prehod v rav-

Foto: SD

V večnamenski dvorani pri juršinski osnovni šoli te dni sanirajo zamakanje.

no streho z izhodom za prezračevanje; na eni steni je strojnica, na drugi telovadnica oziroma kabineti nad njo. Zdaj teče tako v strojnico kot v kabineti, ob večjem dežju hišnik povsod nastavlja vedra. Pozimi so prihajali različni mojstri, na občini so nam govorili, da ga ni junaka, ki bi to saniral. O tem smo se pričkali ves prejšnji mandat, v letošnjem smo končno zagotovili nekaj proračunskega denarja in so se dela le začela. Odvodnjavanje in streha sta osnova vsakega objekta, to mora biti urejeno. Dlje kot bi čakali, več škode bi nastalo; predstavljajte si, kakšni bi bili dodatni stroški, če bi morali menjavati tudi

parket v telovadnici ter na novo delati fasado in notranje opleske.«

Zamaka že tudi v kulturni dom ...

Strehe dvorane ne bo treba odkriti, je pojasnil Horvat, ampak zgolj dvigniti pločevino in popraviti na mestih zamakanja; 10.000 evrov morda ne bo dovolj, povedal pa je, da bodo več denarja zagotovili z rebalansom. »Bistveno več ne bo stalo, tako da javni razpis ne bo potreben. V gradbeništvu je danes tako, da je za manjša dela težko dobiti izvajalca, saj imajo dovolj velikih projektov. Je pa ta zadeva z dvorano

primer, kako delamo z našo skupno lastnino. Načrtujemo, zgradimo, plačamo, potem pa nimamo denarja za vzdrževanje in čez nekaj let je tako, kot da nismo sploh nič delali. Pa ne gre za to, da denarja ni, le pravilno ga ne razporedimo. Zdaj nam po malem zamaka že tudi v kulturni dom, prav tako bo treba zvišati normative pri gradnji cest, saj neurja vse večkrat odnašajo bankine, zato bomo morali investirati v betonske kanalete, če nočemo zapravljati na tisoče evrov za sanacije bankin po vsakem večjem dežju. A to ni več samo problem Juršincev, ampak splošno vseslovenski.«

Senka Dreu

DDV dileme (4. del) KLEPET

15.7.2019, mag. Aleksandra Heinzer, davčna svetovalka, Vir: Verlag Dashöfer
Vsebinsko celotne klepetalnice si lahko v.pdf dokumentu prenesete **TUKAJ >>>**.

Smo davčni zavezanec. Iz ZDA smo dobili račun za licence z obračunanim 22 % DDV, na računu je navedena VAT ID Number: EUxxxxxxx, naše davčne številke na računu ni navedene. Ali moramo tudi sami obračunati DDV in ga plačati? Kako knjižimo račun?

Da, ker ta EU številka je namenjena le, če bi bil prejemnik storitve oseba, ki ni davčni zavezanec (končni potrošnik). V kolikor pa je prejemnik te storitve davčni zavezanec in te storitve prejme za potrebe svojega sedeža, je sam plačnik DDV skladno s 3. točko prvega odstavka 76. člena ZDDV-1.

Smo zavezanci za DDV, v ZDA smo nabavili licence za programe. Kako je z obračunom DDV?

Če davčni zavezanec prejme storitev licenc od drugega davčnega zavezanca, ki ima sedež v tretji državi (ZDA), za potrebe svojega sedeža v Sloveniji, se kot kraj opravljanja teh storitev šteje Slovenija in mora prejemnik od te storitve obračunati DDV na podlagi samoobdavčitve.

Podjetje ima v najemu dve parkirni mesti, ki sta namenjeni izključno strankam. Ali si lahko odbija DDV? Kako dokazati v primeru inšpekcije, da parkirišča ne uporablja nihče od zaposlenih?

V zvezi s tem smo pred časom zastavili vprašanje davčnemu organu, ki nam je posredoval odgovor št. 0920-12204/2017-2, z dne 11. 12. 2017. Dostopen je na portalih DARA in DDV asistenca.

Prejeli smo račun upravnika. Na računu so navedene storitve, od katerih se obračuna 22 % DDV, - prefakturirano 9,5 % in - prefakturirano 22 %. Ali je pravilno, da odbijamo DDV od vseh teh navedenih postavk? Poleg je navedena še postavka - Prefakturirano DDV ne obračuna, to pa ne vnesemo v knjigo DDV?

Skladno s prvim odstavkom 107. člena PZDDV se kot odbitek DDV šteje tudi znesek DDV, ki ga je upravnik nepremičnin prikazal na razdelilniku lastnikom ali najemnikom nepremičnin (točka a) prvega odstavka 67. člena ZDDV-1). V zvezi z vašim drugim delom vprašanja pa ne vem, kaj točno je mišljeno.

Samostojni podjetnik, elektroinstalater, opravlja montaže toplotnih črpalk fizičnim osebam. Pri izstavljanju računa zaračuna material in ločeno delo. Material zajema 90 % zaračunanega zneska. Lahko uporabi 9,5 % stopnjo DDV (ob predpostavki, da so hiše del socialne politike in imajo primerno bivalno površino)?

Ker je za uporabo nižane DDV stopnje na področju **gradbeništva** treba preizkusiti več pogojev, se bom osredotočila le na izpostavljeno dilemo. Torej, če blago za potrošnika brez vgradnje ali montaže ni uporaben, gre za enotno storitev vgradnje ali montaže blaga – v tem primeru se DDV po nižji stopnji obračuna od celotne vrednosti - pogoj storitev montaže se uvršča v F/**gradbeništvo**.

Imam stanovanjsko hišo (vendar imam stalni naslov bivanja drugje). Ali lahko v tem primeru za obnovo oz. **graditev te hiše uveljavljam znižano stopnjo DDV? To hišo imam namen oddajati v najem, torej ne rešujem stanovanjskega problema.**

Za uporabo znižane DDV stopnje je potrebno preizkusiti več pogojev. Eden izmed njih je tudi ta, da gre za stanovanjski objekt, ki je namenjen za trajno bivanje. To velja tudi za stanovanja, ki se oddajajo v najem, vendar v najem za trajno bivanje, ne pa na primer za turistične namene. Upoštevati je treba več dejavnikov.

Davčni zavezanec je nabavil reklamne majice (z logotipom podjetja), ki jih je delil na nekem večjem dogodku kot reklamni material. Kateri pogoji morajo biti izpolnjeni, da si lahko od majic odbija vstopni DDV?

Če gre za reklamni material podjetja, menim, da je odbitek možen. Ko pa se te majice podarijo, pa menim, da je treba upoštevati mejo 20 EUR iz b. točke drugega odstavka 7. člena ZDDV-1.

Naše podjetje ima apartma na Hrvaškem. Oddajamo ga v najem tako fizičnim osebam kot tudi...

Strokovni posvet

O STAVBAH PO LETU 2020

Poldrugo leto nas loči do polne uveljavitve meril za gradnjo skoraj nič-energijskih stavb. Po 31. decembru 2020 bo taka gradnja obvezna za vse nove naložbe. V tako kratkem obdobju nam ostaja zelo malo časa za iskanje gospodarnih rešitev za gradnjo in bivanje v visoko energetske učinkovitih stavbah.

Smo v prehodnem času, pred polno uveljavitvijo zahtev za skoraj nič-energijske stavbe po letu 2020. Poiščimo gospodarne rešitve za bivanje v visoko energetske učinkovitih stavbah.

Na strokovnem dogodku v Ljubljani so deležniki večstanovanjske gradnje v Sloveniji predstavili zgodnje izkušnje z gradnjo večstanovanjskih skoraj nič-energijskih stavb (sNES) pri nas in ugotovitve primerjali s tistimi v tujini, kot tudi spodbudili razpravo o posodobitvi zakonodaje na tem področju.

O STROKOVNEM POSVETU

Gradbeni inštitut ZRMK in Stanovanjski sklad RS sta 9. maja v Hotelu Four Points by Sheraton, MONS v Ljubljani, organizirala in izvedla strokovni posvet o doseganju meril pri gradnji večstanovanjskih sNES. Strokovnega posveta se je udeležilo preko 130 udeležencev, vpetih v načrtovanje in gradnjo večstanovanjskih stavb.

Udeležence dogodka je nagovoril arhitekt Aleš Prijon, državni sekretar na Ministrstvu za okolje in prostor, ki je poudaril aktualne izzive pri urejanju področja **graditve**. Sodelujoče je v imenu organizatorjev dogodka pozdravil tudi direktor Stanovanjskega sklada RS, mag. Črtomir Remec, in ob tem izpostavil razvojne usmeritve in načrte sklada za gradnjo 800 novih najemnih stanovanj.

Posveta sta se udeležila tudi predstavnik Ministrstva za infrastrukturo, mag. Erik Potočar, ki je predstavil vizijo pametnih stavb v obdobju od leta 2020 do leta 2050, kot jo je začrtala evropska politika in zakonodaja, ter predstavnik Ministrstva za okolje in prostor, arhitekt Saša Galonja, ki je izpostavil pomen celostne oz. vseobsegajoče prenove v odnosu do energetske prenove stavb, kot v našem prostoru prevladuje ta čas. Na dogodku so

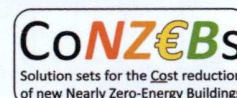
Izr. prof. dr.
Marjana Šijanec Zavrl
univ. dipl. inž. grad.

Neva Jejčič
arhitektka

P. prof. dr.
Henrik Gjerkeš

Marko Jačimovič
mag. inž. stavb.

Damjana Varšek
univ. dipl. inž. grad.

Gradbeni inštitut ZRMK
Building and Civil Engineering Institute

poleg organizatorjev dogodka, Gradbenega inštituta ZRMK in Stanovanjskega sklada RS, s prispevki sodelovali tudi predstavniki projektantov večstanovanjskih sNES (Arhitekti-Dobrin), upravnikov (SPL) in podjetij za napredne energetske storitve (GEN- i).

Vsebina posveta je bila zaradi celovitosti obravnave tematike in tudi vsebine razdeljena v tri dele: v prvem delu je bila predstavljena problematika gradnje večstanovanjskih sNES, v drugem pomen celovite prenove večstanovanjskih sNES ter v zadnjem ukrepi za povečanje in izboljšanje fonda najemnih stanovanj.

▼ **Nagovor državnega sekretarja za področje prostora na Ministrstvu za okolje in prostor arhitekta Aleša Prijona**

▼ **Posveta se je udeležilo preko 130 udeležencev, ki ga je moderiral p. prof. dr. Henrik Gjerkeš**

► **Sodelujoče države v okviru projekta CoNZEBS – Slovenija, Italija, Nemčija in Danska**

NAČRTOVANJE IN GRADNJA ZGODNIJH VEČSTANOVANJSKIH sNES

V prvem delu je bilo govora o izkušnjah z načrtovanjem in gradnjo zgodnjih večstanovanjskih sNES pri nas in v tujini. Gre torej za stavbe, ki so nastajale sočasno z razvojem nacionalnih meril za sNES in so tako s pridobljenimi izkušnjami lahko vplivale tudi na razvoj same zakonodaje na tem področju.

Nekatere možnosti za zniževanje stroškov naložbe pri gradnji sNES in optimizacijo vseživljenjskih stroškov ter primerjavo sprejemljivih tehničnih rešitev za sNES pri nas in v tujini je na primeru projekta CoNZEBS iz programa H2020, več na: www.conzebs.eu oz. brošuro na spletni povezavi <http://tiny.cc/09d88y> ali preko QR kode, podrobneje predstavila izredna profesorica dr. Marjana Šijanec Zavrl. Širši razmah gradnje sNES v prehodnem času namreč ovirata nekoliko višja začetna investicija v tovrstne stavbe in včasih tudi zadržanost končnih uporabnikov pri odločitvi za bivanje v tehnološko naprednih stavbah.

P. prof. dr. Henrik Gjerkeš je izpostavil, da če sNES zahteve razumemo kot stroškovno učinkovit način gradnje, prenove in oskrbe stavb z visokim deležem obnovljive energije ob nezmanjšani kakovosti bivanja v stavbah, potem izpolnjujejo vse trajnostne kriterije.

▼ **QR koda do povezave na brošuro CoNZEBS**

Nove tehnologije za izrabo OVE počasi prodirajo, zato v tem trenutku največji potencial v Sloveniji predstavljajo toplotne črpalke, les in sistemi daljinskega ogrevanja, ki pa morajo biti izbrani ustrezno stavbi/lokaciji, pravilno načrtovani, strokovno inštalirani in optimalno upravljani. Kot neprimeren je označil administrativno "doseganje" sNES zahtev po deležu OVE pri oskrbi stavb z energijo ("fosilna učinkovitost",...), ali celo usmerjanje k nedoseganju teh zahtev (LEK v nekaterih občinah,...), ki omogočajo stroškovno učinkovitost zgolj nekaterim interesnim skupinam, poleg tega pa ne vzpodbuja

jo ne k trajnostnemu izboljšanju sistemov za oskrbo z energijo (npr. SDO), ne k doseganju strateških ciljev Slovenije. Izpostavil je Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz OVE (UL RS 17/2019), ki omogoča vsakemu od nas racionalen prehod na OVE, hkrati pa nam daje večjo odgovornost, da bo trajnostna prihodnost tudi na področju energije (p)ostala javno dobro.

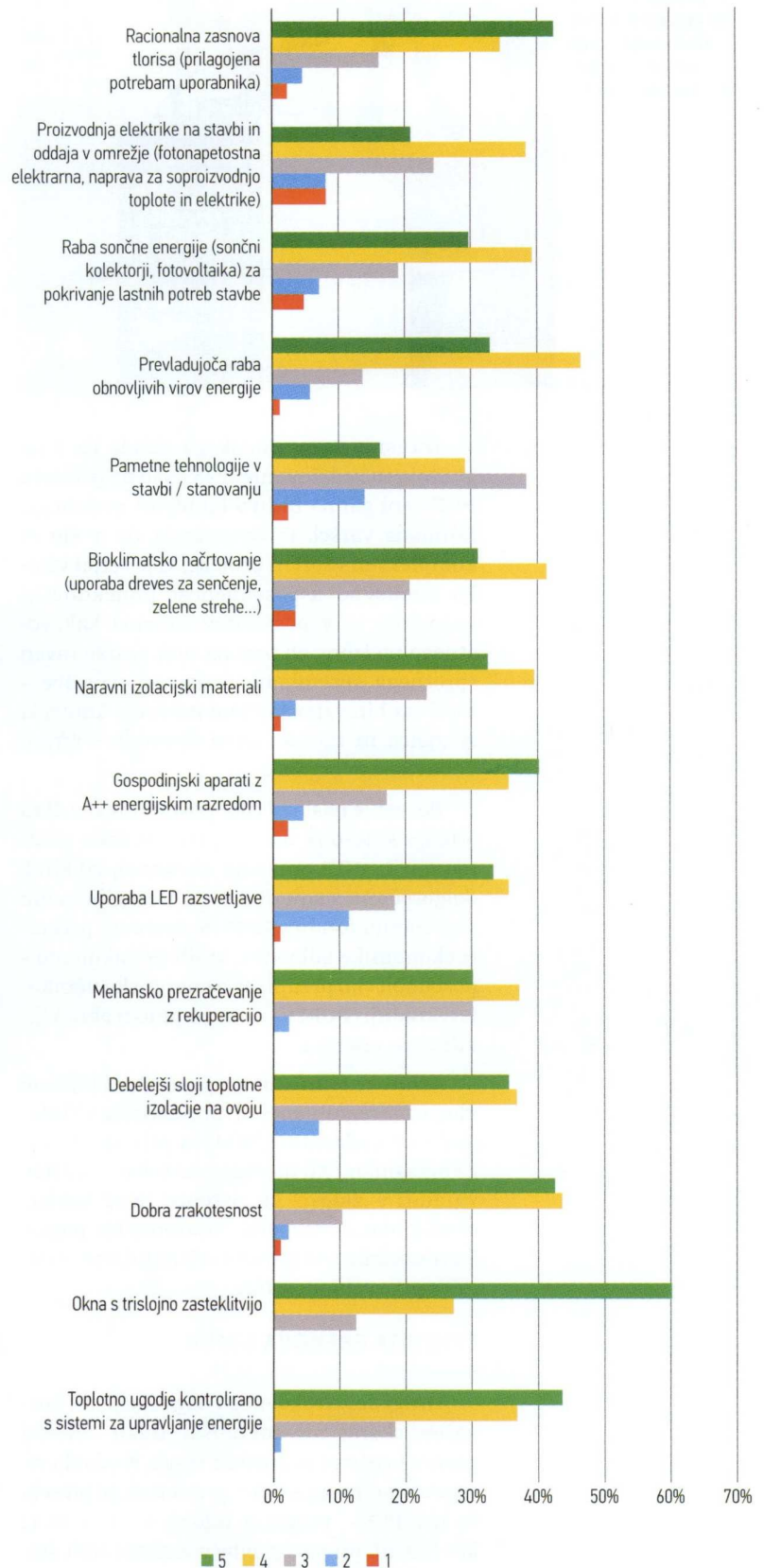
Anketa o odnosu stanovalcev do sNES, s katero je udeležence seznanil Marko Jačimović, mag. inž. stavb., iz Gradbenega inštituta ZRMK, je pokazala na pričakovanja uporabnikov in izpostavila njihove dvome ter raven zadovoljstva z bivanjem v visoko energijsko učinkovitih stavbah. Večina stanovalcev v sNES je s svojo odločitvijo glede bivanja v visoko učinkovitih stavbah zadovoljna, a nekatere dileme na strani uporabnikov ostajajo in terjajo jasne strokovne odgovore.

▼ Izkušnje z izgradnjo in vzdrževanjem sNES - primer F3, Zeleni gaj na Brdu v Ljubljani

▼ Rezultati ankete o odnosu stanovalcev do sNES

Tehnologije, značilne za skoraj nič-energijske stavbe (sNES) po mnenju stanovalcev v Sloveniji (N=97, 2018)

► **Saša Galonja iz Ministrstva za okolje in prostor je izpostavil, da bi morala prenova stavbnega fonda slediti merilom trajnostne gradnje**

This project has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No 785072.

Izkušnje Stanovanjskega sklada RS z izgradnjo in vzdrževanjem sNES je na primeru F3, Zeleni gaj na Brdu v Ljubljani, podala ga. Damjana Varšek in izpostavila, da je šlo za kompleksen vzorčni projekt, ki je terjalo visoko strokovno usposobljenost projektantov, izvajalcev in vzpostavitev sistema kakovostnega nadzora, ob tem pa tudi visoko raven sprotnega spremljanja kakovosti izvedbe – torej sta bili vzpostavljeni notranja kontrola izvajalca in tudi zunanja kontrola s strani neodvisnega organa.

Posvet je naslovil tudi postavitev meril za sNES, s katero se države pred obvezno gradnjo novih sNES ponovno ukvarjajo, saj kljub dolgoročnim usmeritvam k brezogljičnemu stavbnemu fondu v 2050 ne moremo prezreti ekonomike odločitev, ki jih pričakujemo s posodobitvijo predpisov o energijsko učinkoviti gradnji (PURES), in dostopnosti obnovljivih virov energije.

Arhitekt Miha Dobrin je poudaril ključno vlogo ustreznih metod projektiranja (integralno projektiranje, BIM) in prisotne izzval z vprašanjem: Ali moramo res toliko sredstev vgraditi v ‚zidove‘ in ‚sisteme‘ in za kakšno ceno lahko zastavljeno dosežemo ter pozval k premisleku s sloganom »višje, hitreje, modreje« pri uvajanju sNES.

CELOVITA PRENOVA STAVB

Drugi del strokovnega dogodka je bil posvečen skoraj nič-energijski in/ali celoviti prenovi večstanovanjskih stavb. Naslovljene izzive smo pospremili s primerom iz projekta HAPPEN - program H2020, v katerem je kot lastnik pilotne stavbe sodeloval tudi Stanovanjski sklad RS.

O prvem primeru postavitve skupinske samooskrbne PV elektrarne na večstanovanjski stavbi na Jesenicah je govoril g. Robert Jelenc z GEN-i. Arhitektka Neva Jejčič z Gradbenega inštituta ZRMK je predstavila pomen zagotavljanja kakovosti pri načrtovanju in izvedbi novih sNES in pri sNES prenovi večstanovanjskih stavb. Modele financiranja prenove večstanovanjskih stavb pa je prikazal mag. Miha Berlič z SPL.

Strokovni del je vsebinsko zaokrožil predstavnik z Ministrstva za okolje in prostor, arhitekt Saša Galonja, ki je energijski prenovi ob bok postavil izziv »vseobsegajoče prenove«, v okviru katere stavbo prenovimo tako, da bo zadovoljevala varnostna, funkcionalna in druga pričakovanja z vidika vseh bistvenih zahtev, in še več – da bo prenova sledila merilom trajnostne gradnje. Arhitekt Saša Galonja je opomnil, da gre pri vseobsegajoči prenovi sicer za zahteven, dolgotrajen, drag in kompleksen proces, ki se splača šele na dolgi rok, a da alternative v resnici ni!

NAJEMNI STANOVANJSKI FOND

V tretjem delu sta predstavnici Stanovanjskega sklada RS, mag. Mojca Štritof Brus in Vanja Žontar Djordjević, predstavili programe in ukrepe za povečanje in izboljšanje najemnega stanovanjskega fonda. Gre za aktualne programe in pozive na področju povečanje in izboljšanja javnega najemnega fonda, v katerih lahko potencialni upravičenci (občine, javni skladi, javni zavodi in drugi) najdejo nove poslovne priložnosti in vire za sofinanciranje svojih projektov za mlade, družine, starejše in druge skupine. Izpostavili sta med drugim za letos spremenjene in upravičencem še bolj dostopne ukrepe:

- program sofinanciranja zagotavljanja javnih najemnih stanovanj v letih 2016 do 2020;
- program sofinanciranja zagotavljanja stanovanjskih enot za starejše v letih 2017 do 2020 in
- javni poziv za nakup stanovanj in zemljišč za gradnjo stanovanj.

Več o programih Stanovanjskega sklada RS najdete na spletni strani www.ssr.si v rubriki Razpisi / Programi, zainteresirani in prosilci pa prejmejo informacije tudi preko e - poštne naslova sofinanciranje@ssrs.si ali telefonske številke (01) 47 10 500 ali pisne prošnje ali celo osebno na Stanovanjskem skladu RS na Poljanski cesti 31 v Ljubljani.

Med udeleženci posveta so prevladovali predstavniki občin in stanovanjskih skladov, inšpektorji, upravniki večstanovanjskih stavb, arhitekti in inženirji, predstavniki stanovskih združenj IZS, ZAPS in GZS, udeležili pa so sega tudi predstavniki medijev.

AKTUALNO O sNES

Zadnja leta štejemo kot prehodno obdobje, ko se se po Evropi in tudi pri nas gradile zgodnje sNES, tudi večstanovanjske. Investitorji, projek-tanti, nadzorniki, izvajalci in končni uporabniki so pridobili prve izkušnje. Zgodnja gradnja sNES (v obdobju od sprejema Direktive 2010/31/EU do obvezne uvedbe sNES po letu 2020) je za hitrejši razvoj trga sNES ključna, saj prinaša zglede in izkušnje ter odkriva ovire in je vir povratnih informacij za odločevalce in zakonodajalca.

Direktiva 2010/31/EU o energetske učinkovitosti stavb (EPBD) je že leta 2010 zahtevala postopno uvedbo sNES, pri čemer je usmerjala zapis nacionalne tehnične definicije sNES in njeno integracijo v nacionalne predpise na način, kot je definirano v Direktivi. Po Direktivi je sNES visoko energetske učinkovita, ki za svoje delovanje porabi zelo malo energije, slednja pa je v veliki meri pridobljena iz obnovljivih virov na kraju samem ali v bližini. Evropa ni predpisala npr. dovoljene rabe primarne energije za delovanje stavbe ali nujnega deleža obnovljivih virov pri pokrivanju energijskih potreb stavbe, pač pa je države usmerila k taki določitvi meje za sNES, ki bo v začetku prehodnega obdobja še na dražji strani stroškovnega optimuma energijske zasnove stavbe, z leti in z razvojem trga pa se bodo zaradi ekonomije obsega sNES tehnologij cene le-teh zniževale, sNES zasnova stavbe pa se bo pomaknila v območje stroškovnega optimuma v letu 2020.

Upad gradnje (več)stanovanjskih stavb in kriza v gradbeništvu prav gotovo nista bila v pomoč razvoju trga sNES pri nas. Se pa s počasnejšim upadanjem stroškov gradnje sNES od pričakovani srečujejo tudi v tujini. Pred sprejemom predpisov o sNES se znova odpirajo strokovne razprave, saj je v prehodnem obdobju pogled na sNES dozorel. ■

◀▲ Primeri zaključenih investicijskih projektov v Mestni občini Ljubljana, Vojnik in Sv. Ana v okviru Programa sofinanciranja zagotavljanja javnih najemnih stanovanj v letih 2016 do 2020, ki ga izvaja Stanovanjski sklad RS

